

Tale til samråd i Socialudvalget d. 14. oktober 2010

- spørgsmål BL, BM og BN -

[Det tale ord gælder]

Jeg besvarer spørgsmålene i umiddelbar forlængelse af hinanden:

[spørgsmål BL: *Hvad vil ministeren gøre for at løse de stigende problemer med børnefattigdom i udsatte boligområder, hvor andelen af fattige børn fra 2003 til 2007 er mere end tredoblet i Gellerup, så hver fjerde barn nu lever i fattigdom, og andelen af fattige børn er steget fra 7 til 20 procent i Vollsmose i samme periode, jf. analysen "Børnefattigdommen i storbyernes ghettoer er eksploderet på få år" fra AE-rådet den 16. august 2010?]*

Lad mig begynde med at slå fast, at langt de fleste børn i Danmark har det godt!

Blandt andet viser en EU-undersøgelse fra 2008, at Danmark sammenlignet med andre lande i EU har færre problemer med børnefattigdom, ligesom en UNICEF-undersøgelse fra 2005 viste, at Danmark havde den laveste andel af børn i lavindkomstgruppen af alle OECD-lande. En anden UNICEF-rapport fra 2007 viser, at Danmark ligger på en samlet tredjeplads blandt 21 industrialiserede lande, hvor børns trivsel er undersøgt inden for seks forskellige hovedkategorier, som er materiel velstand, sundhed og sikkerhed, trivsel i skolen, forhold til familie og venner, risikoadfærd samt børnenes egen vurdering af deres trivsel. SFI har også som led i deres børneforløbsundersøgelse i 2008 undersøgt de 11 åriges hverdagsliv og trivsel og har i den forbindelse konkluderet, at langt de fleste 11 årige heldigvis trives og har det godt.

Vi har i Danmark et rigtigt godt velfærdssystem, som træder til, når f.eks. børn ikke får den omsorg i hjemmet, som de har brug for. Det skal vi være glade for og stolte af.

Men vi må ikke glemme, at det desværre ikke er *alle* børn, der har det så godt, som man kunne ønske. Og mange af *de* børn bor med deres familie i de udsatte boligområder – i ghettoerne. Men om børn har det godt, handler ikke udelukkende om deres forældres indkomstniveau. Det handler også om familiernes sociale og kulturelle ressourcer.

Derfor har jeg - inden vi går videre – også nogle bemærkninger til analysen fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd – som danner grundlag for spørgsmålet. Jeg mener ikke, den giver et retvisende udgangspunkt for at diskutere fattigdomsproblemerne i ghettoområderne.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd anvender en relativ fattigdomsgrænse, som efter min opfattelse giver et forsimplet og misvisende billede af virkeligheden. Den stempler alle, som har en indkomst, der er mindre end halvdelen af landets midterste indkomst som værende fattige. Det er jeg ikke enig i, at de er – men det er klart, at vi skal være opmærksomme på, at netop disse mennesker ikke havner i en udsat situation.

Den relative fattigdomsgrænse siger ikke noget om, hvorvidt folk i de udsatte boligområder rent faktisk har fået færre penge til rådighed. Den siger heller ikke noget om årsagerne til,

at nogle mennesker havner i en situation, hvor de oplever ikke at have råd til de fornødenheder, som andre anser for selvfølgelige, eller ikke har de menneskelige ressourcer til f.eks. at tage tilstrækkeligt vare på deres børn.

Lad mig give et eksempel: Hvis de 10.000 rigeste personer forlod Danmark, så ville der, ifølge den metode som Arbejderbevægelsens Erhvervsråd anvender, blive færre fattige i Vollsmose og Gellerup. Men vi kan vist alle sammen blive enige om, at det ikke hjælper ikke beboerne i Vollsmose og Gellerup, hvis de 10.000 rigeste personer flytter ud af landet.

Beregningsmetoden er forsimplet og giver et alt for forenklet billede af, hvordan virkeligheden ser ud. Og vi risikerer at sætte ind med forsimplede løsninger. Det vil jeg gerne undgå.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd vælger at beskrive den historiske udvikling i de sociale boligområder på baggrund af et enkelt parameter, som trækker i en bestemt retning, uden at redegøre for de øvrige positive udviklingstendenser i de udsatte boligområder, som f.eks. de stigende indkomster og den stigende beskæftigelse.

Ser man isoleret på indkomstudviklingen i de udsatte boligområder, har der samlet set været en real stigning i den gennemsnitlige bruttoindkomst fra 2002 til 2008 på 6,1 pct.

Samtidig har der været et markant fald i andelen af beboere, der er uden for arbejdsmarkedet. Fra 2003 til 2009 er ande-

len af beboere i de udsatte boligområder, der er uden for arbejdsmarkedet, faldet fra 50 pct. til 41 pct., svarende til et samlet fald på 18 pct.

Når det så er sagt, er der ingen tvivl om, at der er familier, som af forskellige årsager har svært ved at klare hverdagen og skabe en god og stabil opvækst for deres børn - uanset hvor meget de end ønsker det.

Det kan f.eks. være familier, hvor en eller begge forældre befinder sig på kanten af eller helt udenfor arbejdsmarkedet, uden uddannelse og med en uoverskuelig økonomi. Eller det kan være familier, hvor mor eller far, f.eks. på grund af fysisk eller psykisk sygdom eller misbrugsproblemer, ikke magter at dække deres børns grundlæggende behov for omsorg, opbakning og opmærksomhed.

Problemstillingerne i de familier er ofte komplekse. Derfor synes jeg, at vi skal se på fattigdomsproblematikken på en langt mere nuanceret og retvisende måde.

Og derfor har regeringen også iværksat et arbejde med at udvikle retvisende fattigdomsindikatorer, der afspejler fattigdom som et komplekst og sammensat problem.

Ved at udvikle indikatorerne på den rigtige måde og med tilstrækkelig omtanke, vil de blive et vigtigt redskab i den vidensbaserede sociale indsats, som vi sætter i værk for rent

faktisk at løse udsatte medborgeres grundlæggende problemer - så de også på lang sigt, får et bedre liv.

Men udviklingen af fattigdomsindikatorer er langt fra regeringens eneste fokusområde i forhold til udsatte boligområder og de familier, som bor der.

Regeringen har gennem de sidste ni år konsekvent iværksat en lang række omfattende initiativer, der støtter socialt udsatte grupper. Lad mig blot nævne "*Det fælles ansvar*" og "*Det fælles ansvar 2*", "*Nye veje til arbejde*", "*Ny chance til alle*", "*behandlingsgaranti til alkohol- og stofmisbrugere*", "*Lige muligheder*", to omfattende *psykiatriaftaler*, "*Hjemløsestrategien*" og senest *Barnets Reform*. Dertil kommer projekter som f.eks. *Fritidspas* og *sommerferiehjælp*.

Og efter efterårsferien fremlægger regeringen en ny samlet ghettostrategi. Strategien skal først og fremmest bryde den isolation som landets ghettoer befinder sig i. En isolation der forhindrer, at børn i ghettoerne reelt har samme muligheder som andre børn. For børn har ikke lige muligheder når deres forældre ikke arbejder, når der i hjemmet ikke er de rette forudsætninger for at bakke op om deres skolegang, og når de lever i et område med bander og heraf følgende kriminalitet.

Regeringen har allerede sat gang i mange indsatser overfor ghettoiseringen. Og det har virket. Den skæve udvikling er blevet bremset og nogle steder også vendt. Med den nye

samlede ghettostrategi vil vi tage endnu et skridt, så vi endegyldigt kan få vendt udviklingen.

Det er et klart mål for regeringen at bekæmpe fattigdom og skabe lige muligheder for alle - voksne som børn.

Vi har haft fokus på det længe, og vi bliver ved med at have fokus på det.

[spørgsmål BM: Vil ministeren afvise de eksperter, der gentagne gange har påpeget stigende problemer med børnefattigdom i udsatte boligområder som eksempelvis Jesper Nygaard, formanden for KAB, der udtaler til Politiken den 16. august 2010 at "I mit arbejde er det synligt, at der er kommet flere fattige i de udsatte områder, og at der opstår en håbløshed, som påvirker børnenes forhold til deres familie og øvrige netværk. De mister simpelthen selvtillid" ?]

I samrådsspørgsmål BM bliver jeg spurgt om jeg vil afvise eksperter. Nej, jeg kunne ikke drømme at afvise eksperter. Jeg lytter altid gerne til mennesker med en særlig indsigt og viden.

Det gælder uanset om der er tale om Jesper Nygaard, som er administrerende direktør for KAB, eller der er tale om frivillige eller boligsociale medarbejdere, der yder en meget betydelig indsats i de udsatte boligområder. Det er klogt at lytte til sådanne menneskers erfaringer.

Det er jo netop derfor, at jeg og en række af mine ministerkollegaer i forbindelse med arbejdet med ghettostrategien har besøgt nogle af de store udsatte boligområder i Tåstrupgård, i Tingbjerg, i Gellerupparken og på Nørrebro.

Vi har afholdt ikke mindre end fire vidensmøder, ligesom jeg også har besøgt Aalborg Øst. Her har vi fået værdifulde ideer og gode råd fra dem, der ved allermest om udfordringer og problemer i de udsatte boligområder. Vi har både mødt eksperter, medarbejdere i områderne og beboere. Og det afspejler sig også i strategien. Og faktisk skal jeg i eftermiddag på besøg i Askerød bebyggelsen, hvor jeg håber at få endnu flere gode ideer og input.

Som det også fremgik af mit svar til det første spørgsmål, ligger det mig meget på sinde at hjælpe de familier og ikke mindst de børn i de udsatte boligområder, som har det svært.

Derfor har regeringen nu også i en årrække gjort en massiv og målrettet indsats for at styrke børnenes muligheder for at skabe sig en bedre fremtid, bl.a. ved at iværksætte initiativer, som forbedrer deres opvækstvilkår her og nu.

Regeringen har fra 2006 – 2010 afsat ikke mindre end 2,2 mia. kr. i Landsbyggefonden til boligsociale indsatser i landets udsatte almene boligområder. Rigtig mange af de penge går til børnene og de unge, som nu tilbydes sportsaktiviteter, væresteder og lektiehjælp. Mange steder arrangeres sommerferieaktiviteter, til stor glæde for de børn, som ikke oplever så meget sammen med deres forældre. Der er også sat ind for at styrke familierne ved at tilbyde familiekurser og job-søgningskurser.

Udover de historisk høje beløb der er afsat i Landsbyggefonden, er der i de sidste tre satspuljeaftaler afsat omkring 200 mio. kr. til forebyggelse, kriminalitetsbekæmpelse, fritidstilbud og udvikling. For uro og kriminalitet er, som vi alle ved desværre et stort problem i de boligområder, vi taler om her.

For eksempel er der i 2010 afsat 137 mio. kr. til en helhedsorienteret gadeplansindsats. Pengene er i april måned i år fordelt til 17 boligområder i 12 kommuner. Jeg er overbevist om, at de mange penge kommer til at gøre en forskel for lige netop de børn og unge, som er i risiko for at havne i kriminalitet.

Derudover har vi – som jeg tidligere har nævnt - afsat mere end 80 mio. kr. til fritidspas til udsatte børn i blandt andet udsatte boligområder, så de også får råd til at deltage i de fritidsaktiviteter, der kan holde dem væk fra kriminalitet.

[Spørgsmål BN: Hvad er ministerens holdning til, at regeringens eget udvalg, Programbestyrelsen for dialog og balance i udsatte boligområder, i sin afrapportering fra 2008 skriver, at "indsatserne har ikke grundlæggende løst de omfattende fattigdoms- og integrationsproblemer i de udsatte boligområder" (side 22), og mener ministeren på den baggrund ikke, at der bør ske en helhjertet indsats for at løse de omfattende fattigdomsproblemer i de udsatte boligområder, som regeringens eget udvalg påpeger?]

Og så er der Programbestyrelsen, som det sidste spørgsmål henviser til.

Jeg er naturligvis bekendt med Programbestyrelsens afslutningsrapport rapport og den række af forslag, som man lagde frem. Der er mange gode forslag imellem – og vi har da også allerede igangsat en række af de relevante forslag.

Vi har – i et godt samarbejde med ikke mindst de Radikale og Dansk Folkeparti - gjort meget. Og vi fortsætter som sagt indsatsen med en ny samlet ghettostrategi med effektive redskaber, der skal bryde ghettoerne ned og fortsat sikre den nødvendige bevågenhed.

Men vi er ikke nået i mål. Når det handler om problemer, der har fået lov til at udvikle sig siden 1970'erne, skal man ikke regne med at løse alt på et par år. Det kræver et langt sejt træk.

Med boligaftalerne for 2002, 2005 og 2006 har regeringen sikret, at der er sat historisk mange penge af i Landsbygge-fonden til renoveringer - en investeringsramme på ikke mindre end 21 mia. kr. fra 2003 til 2012.

Attraktive boligområder er en forudsætning for at undgå en fortsat isolation af ghettoområderne. Derfor skal jeg nu også til at forhandle en ny boligaftale hjem, der med udgangspunkt i den nye ghettostrategi skal muliggøre de nødvendige forandringer.

Senest gennemførte regeringen med boligaftale for 2009 en styringsreform af den almene sektor. Boligorganisationer og kommuner har med styringsdialogen fået mulighed for lokalt at aftale, hvor der skal sættes ind så det passer til de lokale problemer og får den største effekt. Med den aftale er de an-

dre redskaber der skal forbedre vilkårene i de udsatte boligområder også forbedret.

På den baggrund kan jeg kun erklære mig enig i, at der er behov for en helhjertet og helhedsorienteret indsats i de udsatte boligområder. Det er netop det, regeringen har tilstræbt – og det er det, vi vil lægge op til i regeringens nye ghettostrategi.